

**LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA EDUSKUNNALLE SOSIAALI- JA TERVEYDEN-
HUOLLON SEKÄ PELASTUSTOIMEN JÄRJESTÄMISEN UUDISTUSTA JA MAAKUNTIEN PERUSTA-
MISTA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI****1. Opiskelijoiden harjoittelu**

LAB-ammattikorkeakoulu (LAB) esittää, että soteuudistuksessa ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden harjoittelusta tehdään maksutonta samaan tapaan kuin yliopistojen ja ammatillisen koulutuksen sosiaali- ja terveysalojen koulutuksissa. Tätä koskeva esitys valmisteltiin viime vaalikaudella käsittelemättä jääneeseen sote-järjestämislakiin. Valitettavasti tämä esitys ei sisälly nyt lausunnolla olevaan sote-lakipakettiin.

Harjoittelukäytäntöjen uudistamiselle on tarvetta, koska maksujen perimisestä huolimatta harjoittelupaikkojen järjestämisessä on ajoittain ollut ongelmia. Harjoittelupaikkojen määrä on kasvamassa, koska LABin sosiaali- ja terveysalan opiskelijamäärät ovat kasvaneet alan työvoimatarpeisiin vastaamiseksi (vuonna 2020: 70 lisäpaikkaa, 2021: 40 lisäpaikkaa ja 2022: 35 lisäpaikkaa).

Sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämisvastuun kokoaminen mahdollistaa sote-maakunnan ja ammattikorkeakoulun välisen yhteistyön tiivistämisen harjoittelujen suunnittelussa ja toteuttamisessa laadukkaalla tavalla. Maksuista luopuminen mahdollistaa ammattikorkeakoulujen opettajien nykyistä vahvemman ohjauspanoksen työpaikoilla. Tämän yhteistyön tulee kattaa myös mahdolliset yksityiset palvelun tuottajat.

Vuonna 2021 LABin harjoittelumaksujen on arvioitu olevan noin 600 000 euroa (noin 9 htv), mikä on lähes 5 % LABin Hyvinvointi-yksikön perusrahoituksesta. Harjoitteluista perittävät maksut ovat pois ammattikorkeakoulujen tarjoamasta opetuksesta ja ohjauksesta.

2. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI) ja opetus

2.4.6 Kehittämistoiminta ja -rakenteet

LAB on tehnyt aktiivista yhteistyötä sosiaalialan osaamiskeskusten kanssa niin Päijät-Hämeessä (Verso) kuin Etelä-Karjalassa (Socom). Uudessa sote-laissa tulee velvoittaa (ilmaisun: ”voivat tehdä yhteistyötä” sijaan) osaamiskeskukset ja ammattikorkeakoulut/korkeakoulut tekemään yhteistyötä, koska näin saadaan kaikki mahdolliset resurssit koottua yhteen koko sote-maakunnan hyväksi.

LAB on alueillaan (Päijät-Häme ja Etelä-Karjala) merkittävä koulutus- ja TKI-toimija. Sote-maakunnissa on tarpeellista olla TKI-toiminnan ja koulutuksen yhteinen yhteistyöelin, jota esimerkiksi ammattikorkeakoulu voi koordinoida ja jossa ovat mukana sosiaalialan osaamiskeskus, terveydenhuollon organisaatiot ja kaikki muut maakunnan sosiaali- ja terveysalan koulutus- ja TKI-organisaatiot.

LAB on merkittävä tulevaisuuden sote-kouluttaja Päijät-Hämeessä ja Etelä-Karjalassa niin perustutkintojen kuin jatkuvan oppimisen näkökulmasta. Tärkeää on, että yhdessä maakuntien eri toimijoiden kanssa suunnitellaan ennusteiden perusteella alueellisia koulutustarpeita. Ammattikorkeakoulut tulee huomioida vahvemmin kumppaneina niin koulutuksen tuottamisessa ja uudistamisessa kuin näyttöön perustuvien toimintamallien ja hyvien käytänteiden levittäjänä. AMK-lainkin mukaan ammattikorkeakoulut ovat aluekehittäjiä.

2.4.7 Opetus-, koulutus- ja tutkimustoiminta

Ammattikorkeakoulut ovat merkittävä tekijä sote-maakunnassa. Suuri osa sote-henkilöstöä koulutetaan ammattikorkeakouluissa, jotka on nähtävä sote-maakuntien strategisina kumppaneina. Kumppanuuteen kuuluvat henkilöstön osaamisen ja täydennyskoulutuksen järjestäminen sekä toiminnan kehittäminen (TKI).